

9 листопада.
**День української писемності
та мови.**

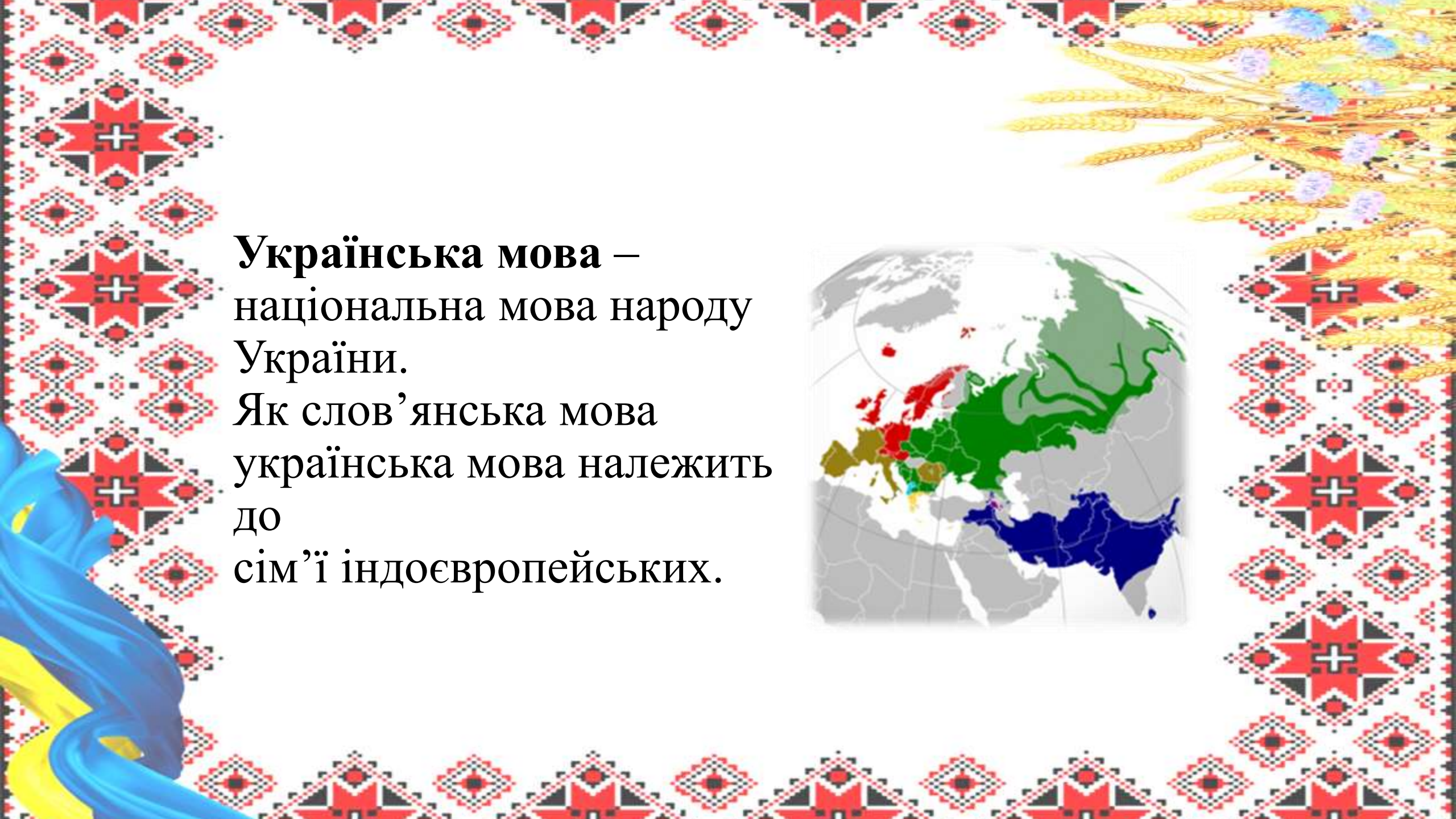

День української писемності та мови — свято розвитку Державної мови, яке кожного року відзначається в Україні 9 листопада.

- За православним календарем — це день вшанування пам'яті Преподобного Нестора-Літописця — послідовника творців слов'янської писемності Кирила і Мефодія.

Українська мова –
національна мова народу
України.
Як слов'янська мова
українська мова належить
до
сім'ї індоєвропейських.

Назву «українська мова» вживали, починаючи з XVI ст., на позначення мови українських земель Речі Посполитої, однак до середини XIX ст. основною назвою мови, що тепер зветься українською, було поняття «руська мова», «русинська мова».

Писемність. Слов'янська та українська.

Брати **Кирило і Мефодій** були великими просвітителями. Вони розробили алфавіт для багатьох слов'янських народів, чим увіковічили своє ім'я.

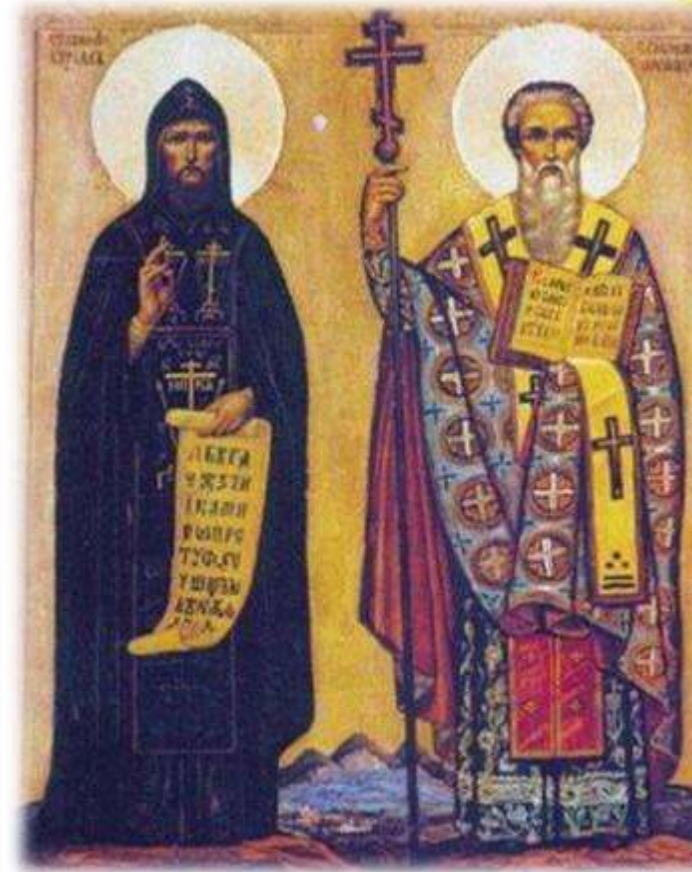

Кирило з'явився на світ у 827 році,
а Мефодій – 815-му році в грецькому
місті Салоніки (Солунь) та добре знали
слов'янську мову.

Мефодій став військовим, а Кирило з ранніх років зайнявся наукою і вивчав культуру сусідніх народів, переводив глави Євангелія на слов'янську мову.

В монастирі на Малому Олімпі (півострів Мала Азія) брати вирішили створити азбуку для слов'ян.

Становлення слов'янської писемності
було нелегким.
863 рік вважається офіційною датою
створення слов'янської писемності.

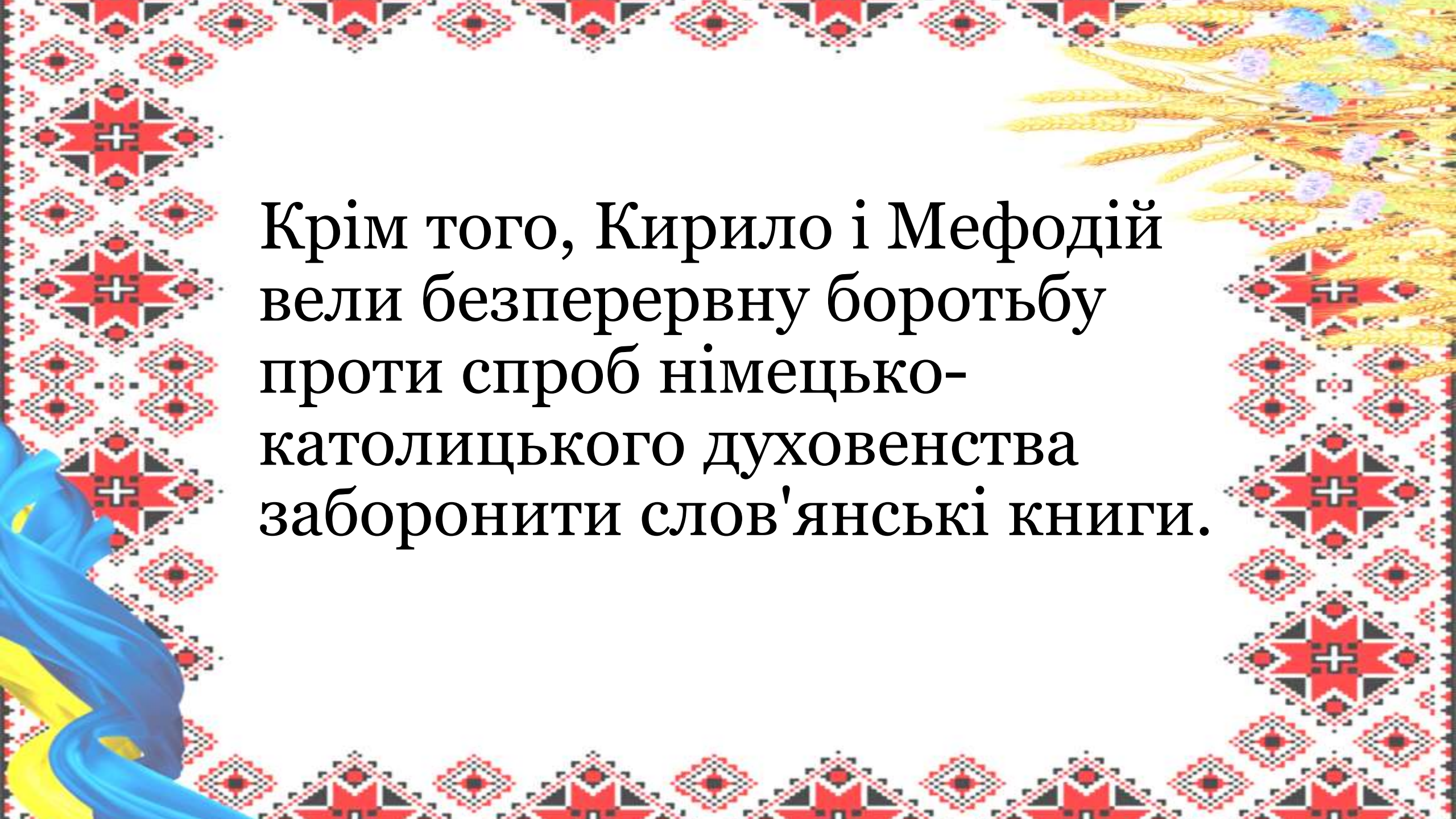
По-друге, Кирило і Мефодій
переклали з грецької мови
багато книг, що стало початком
формування старослов'янської
літературної мови.

А	Б	В	Г	Д	Є	Ж	З	З
аз	буки	віді	глаголь	добро	єсть	живіте	зіло	земля
А	Б	В	Г	Д	Е	Ж	ДЗ	З
Н	І	К	Л	М	Н	О	П	Р
іже	і	како	люди	мисліте	наш	он	покой	ірци
І	К	Л	М	Н	О	П	Р	
С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч	У	
слово	твердо	ук	ферт	хір	от	ци	черв	
С	Т	У	Ф	Х	О	Ц	Ч	
Ш	Щ	Ъ	Ы	Ь	Ѣ	Ю	Я	
ша	ща	йор	йори	йорик	ять	ю	я	
Ш	Щ	Ъ	Ы	Ь	І	Ю	Я	
Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	Ѧ	
є	юс	юс	юс	ксі	псі	фіта	іжиця	
є	МАЛИЙ	ВЕЛИКИЙ						
є	ЕН	ЕН	ОН	ЙО	КС	ПС	Ф	І, В

По-третє, Кирило і Мефодій багато років провели серед західних і північних слов'ян і сприяли поширенню грамотності серед цих народів.

The image features a decorative border with traditional Ukrainian folk patterns. The top and bottom borders consist of repeating diamond-shaped motifs in red, black, and white. The left border is a vertical strip of similar patterns, with a blue and yellow ribbon-like element at the bottom. The right border shows a cluster of golden wheat stalks with purple and blue flowers. The central text is in a black serif font.

Крім того, Кирило і Мефодій вели безперервну боротьбу проти спроб німецько-католицького духовенства заборонити слов'янські книги.

Брати Кирило і Мефодій заклали основи слов'янської писемності. Дослідники вважають, що саме з праці **Нестора Літописця** починається писемна українська мова.

Його праця «**Повість временних літ**» («**Повість минулих літ**», «**Повість врем'яних літ**») – неоціненний скарб, літописання Київської Русі, найдавніша велика літописна пам'ятка української мови. Оригінал до нашого часу не зберігся, є лише пізні списки, тобто варіанти переписані з інших джерел.

«Повість врем'яних літ» — перша в Київській Русі пам'ятка, в якій історія держави показана на широкому тлі світових подій.

Висвітлює історію східних слов'ян та князівської влади, утвердження християнства на Русі, містить оповіді про виникнення слов'янської писемності, відбиває настрої різних суспільних верств. Записи подаються порічно. Використано перекази, оповідання, повісті, легенди.

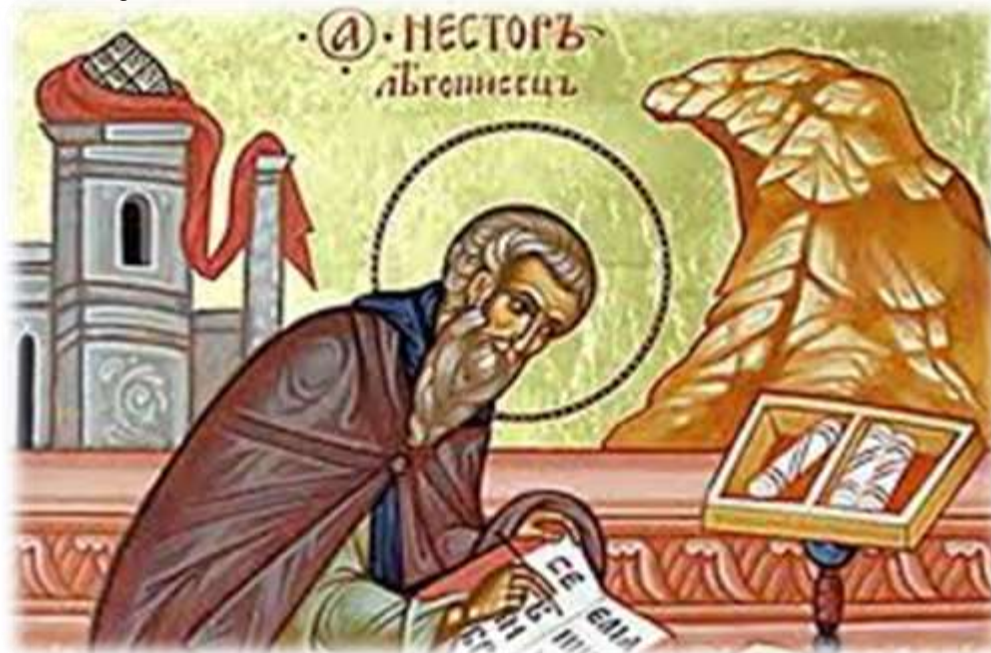
Написана мовою, близькою до живої народної з нашаруванням церковнослов'янських елементів.

Народився Нестор
Літописець не
раніше, ніж 1056
року. Служив
дияконом у церкві.
Справою життя
Нестора стала
книжна справа,
складання
літописів.

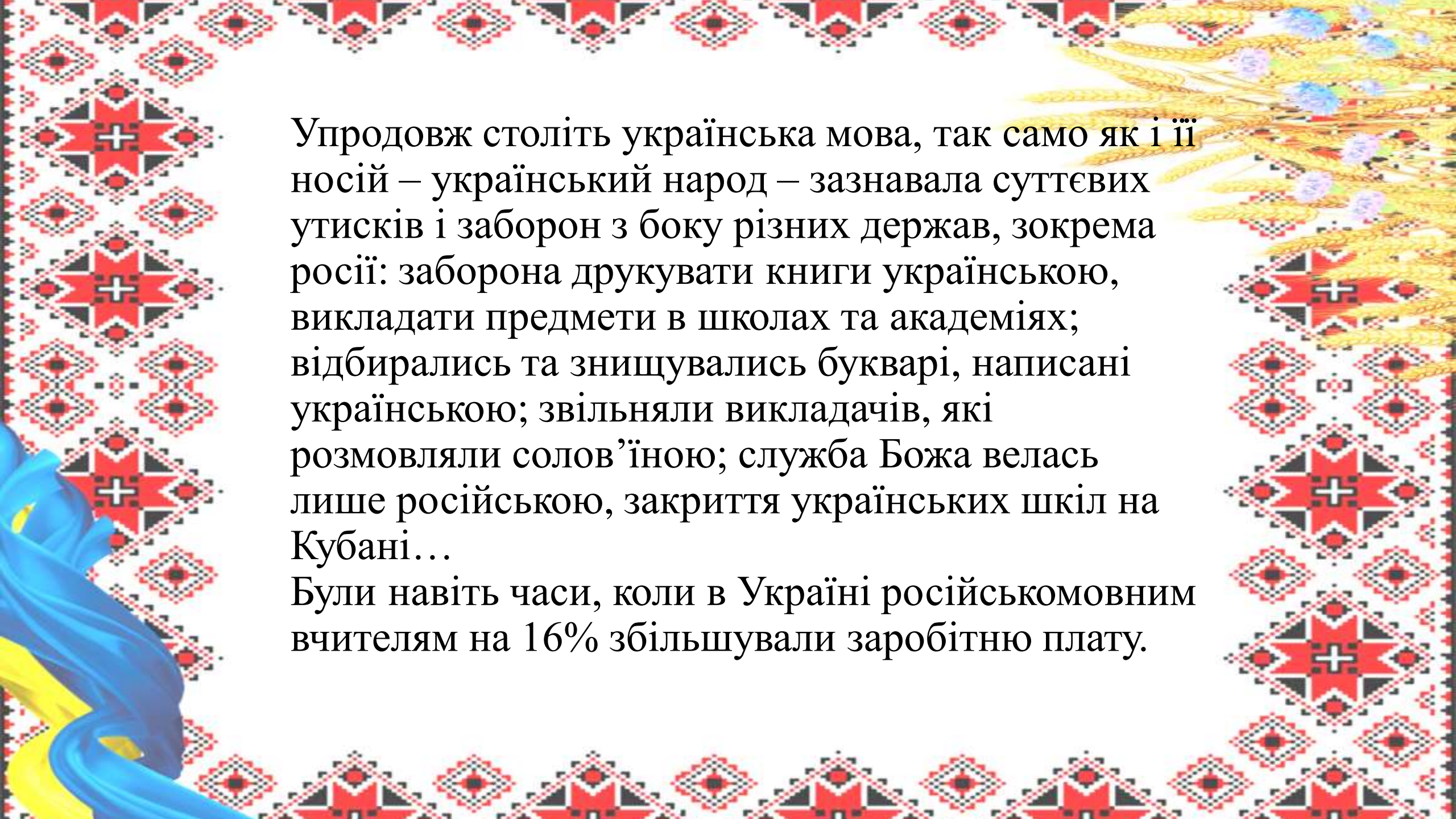
«Велика буває користь від учення книжного, — говорив він, — книги наказують і вчать нас шляху до розкаяння, бо від книжних слів набираємося мудрості й стриманості... Той, хто читає книги, бесідує з Богом або святими мужами»

Преподобний Нестор
мав знання з історії,
літератури, грецької
мови та богослов'я.
Помер близько 1114
року. «Повість
врем'яних літ» було
завершено близько
1113 року.

Пам'ятник Нестору
Літописцю в
Борисполі.

The image features a decorative border with traditional Ukrainian embroidery patterns, including red and black geometric motifs on a white background. A blue and yellow ribbon is visible in the bottom left corner. In the top right, there is a golden sunburst with colorful rays.

Упродовж століть українська мова, так само як і її носій – український народ – зазнавала суттєвих утисків і заборон з боку різних держав, зокрема росії: заборона друкувати книги українською, викладати предмети в школах та академіях; відбирались та знищувались букварі, написані українською; звільняли викладачів, які розмовляли солов'їною; служба Божа велась лише російською, закриття українських шкіл на Кубані...

Були навіть часи, коли в Україні російськомовним вчителям на 16% збільшували заробітню плату.

Українська мова – мова нашого народу і житиме вона доти, доки нею розмовляють. Та й народ існуватиме доти, доки існує наша мова. Вивчаймо, навчаймось, шануймо, не забруднюймо нашу солов'їну лайливими словами! Наша мова має бути мелодійною та милозвучною!

ПИСЕ́МНІСТЬ

слов'янська писемність
латинська писемність
виникнення писемності
пам'ятки давньої писемності

ПИСЬМЕ́ННІСТЬ

судільна письменність
рівень письменності
показник письменності
письменність народу

РІДНА МОВА

Спитай себе, дитино, хто ти є,
І в серці обізветься рідна мова;
І в голосі ясним ім'я твоє
Просяє, наче зірка світанкова.
З родинного гнізда, немов пташа,
Ти полетиш, де світу далечизна,
Та в рідній мові буде вся душа
І вся твоя дорога, вся Вітчизна.
У просторах, яким немає меж,
Не згубишся, як на вітрах полова.
Моря перелетиш і не впадеш,
Допоки буде в серці рідна мова.

Дмитро Павличко

